

To nemůže být konec, III.

Buď veleben Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista! Pro své nesmírné milosrdenství nás znovu zrodil k živé naději zmrtvýchvstáním Ježíše Krista, k dědictví nezníčitelnému, neposkvrněnému a nevadnoucímu. (1 Petr 1, 3–4)

Skrze křest, který nás ponořil do tajemství Ježíšovy smrti a vzkříšení, můžeme věřit a doufat, že Bohu Otci na lidském životě záleží více než na jakémkoli jiném stvoření. Nejsme nahodilostí přírody a biologickým chaosem. Máme důvod žít. Můžeme a nemusíme to promítnout do svého každodenního života. Záleží na nás.

1. PŘÍPRAVA A KLÍČOVÉ POJMY

Staňte se živými kameny pro duchovní chrám, svatými kněžími, které přináší duchovní oběti, Bohu příjemné skrze Ježíše Krista. (1 Petr 1, 5)

O čem v těchto dnech rozmlouváte? Co prožíváte?

S čím přicházíte k dnešní bohoslužbě?

Chodit v životě s Kristem, naslouchat mu a znát jeho slovo ještě neznamená osobně se s Kristem setkat. Máme zkušenost „hořícího srdce“?

Proměňuje lámání chleba náš pohled na cizí lidi?

Jak přispívá „chození do kostela“ našemu vztahu s lidmi?

Potřetí a naposled nám nedělní biblické texty přinášejí **evangelium vzkříšení**. Podrobněji jsme se Cestě do Emauz věnovali v publikovaném materiálu 8dní a 8neděl, proto se dnes nabízí zvolit další úhel pohledu. V apoštolském povzbuzení *Radost evangelia* (2013) papež František píše: „Zvu každého křesťana na jakémkoli místě a v jakékoli situaci k tomu, aby se hned dnes navrátil ke svému *osobnímu setkání s Ježíšem Kristem*, nebo alespoň aby učinil rozhodnutí, že se s ním chce setkat a že ho bude každý den bez ustání hledat. Nikdo nemá sebemenší důvod myslet si, že se ho toto pozvání netýká... Kdo *riskuje*, nebude Pánem zklamán, a kdo učiní malý krůček směrem k Ježíši, objeví, že on už na jeho příchod čekal s otevřenou náručí... Neutíkejme před Ježíšovým *vzkříšením*, nikdy se nevzdávejme, ať se děje, co se děje. Nic není mocnější než jeho život, jenž nás žene kupředu!“ (čl. 3).

Evangelista Lukáš označuje Ježíše přídomkem Nazaretský. Nejdříve v něm slyšíme odkaz na městečko Nazaret. Později, jak Ježíšova mesiánská identita vystupuje napovrch, se mění jedno písmeno. Slepec nedaleko Jeruzaléma slyší od lidí: „Přichází **Nazorejský**“ (Lk 18, 37). Stejně o něm mluví i Petr ve Skutcích (Sk 2, 22). I křesťané jsou označováni jako „nazorejská sekta“ (Sk 24, 5). Je to ozvěna *zasvěcení* Bohu podle Mojžíšových předpisů (Nm 6, 1–8). Podobně zní i proroky předpovídaný *výhonek* z pahýlu Jesse (Iz 11, 1).

V krátké diskuzi si předsedající v hlavě shrne očekávání, touhy a intence účastníků bohoslužby a připraví si vstupní modlitbu podle následujícího mustru:

Kdo? „Bože, náš Otče...“

Proč? „při setkání s tvým Synu poznáváme tvou milosrdnou tvář;
posvěcuješ přirozenou lidskost a křehkost člověka“

Co? „dej nám světlo víry, ať s důvěrou pohlížíme na svět kolem nás;
ať znovuobjevený křest probudí naši úctu k tobě i k druhým“

Jak? „Skrze Krista, našeho Pána.“

2. LÍTOST NAD HŘÍCHY A MODLITBA

Předsedající začne bohoslužbu znamením kříže:

Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.

Učedníci jdou do vesnice Emauzy nedaleko Jeruzaléma. Milují Ježíše, oplakávají jeho smrt, ale v cizinci živého Krista nepoznávají. Nedospělá láska k Ježíši jim zaslepila oči pro ostatní lidi. Jak velké ponaučení! Nelze milovat a přehlížet. V projevech lidskosti a úcty nelze hledět pouze na „vlastní krev“. Evangelium odstraňuje mentální, kulturní i sociální bariéry mezi lidmi (Gal 3, 28). Nelze je znovu stavět a zaštiťovat se „láskou ke Kristu“. Příběh vzkříšeného člověka je příběhem *pro* kohokoli a *o* komkoli. Učedníkům chvíli trvalo než se jim „otevřeli oči“ (Lk 24, 31). Co nabízí zdejší komunita křesťanů místním lidem, kteří naději a útěchu evangelia až dosud nepoznali?

Následuje chvíle ticha.

V rámci úkonu kajicnosti je možné si obvyklým způsobem umýt ruce a pronášet u toho slova žalmu 51, 4 „Smyj ze mě, Bože, mou nepravost a očišť mě od hříchu.“

V: Otvíráš nám oči a ukazuješ nám svět v novém světle, Pane:
smiluj se nad námi.

O: Pane, smiluj se nad námi.

V: Trpělivě nám odhaluješ smysl Písma, abychom nacházeli odpovědi, Kriste:
smiluj se nad námi.

O: Kriste, smiluj se nad námi.

V: Učíš nás posvátnosti přirozeného rozhovoru a stolování, Pane: smiluj se nad námi.

O: Pane, smiluj se nad námi.

V: Smiluj se nad námi, všemohoucí Bože, odpusť nám hříchy a doved' nás do života věčného.

O: Amen.

Sláva na výsostech Bohu
a na zemi pokoj lidem dobré vůle.
Chválíme tě. Velebíme tě. Klaníme se ti.
Oslavujeme tě. Vzdáváme ti díky pro tvou velikou slávu.
Pane a Bože, nebeský Králi, Bože, Otče všemohoucí.

Pane, jednorozený Synu, Ježíši Kriste.
Pane a Bože, Beránku Boží, Synu Otce.
Ty, který snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi;
ty, který snímáš hříchy světa, přijmi naše prosby.
Ty, který sedíš po pravici Otce, smiluj se nad námi.

Neboť ty jediný jsi Svatý, ty jediný jsi Pán,
ty jediný jsi Svrchovaný, Ježíši Kriste,
se svatým Duchem ve slávě Boha Otce. Amen.

Zde následuje **modlitba**, která shrne očekávání, touhy a intence účastníků bohoslužby.

3. NASLOUCHÁNÍ PÍSMU

Pamatujte na slova předpověděná svatými proroky a na příkaz Pána a Spasitele, oznámený vám vašimi apoštoly. (2 Petr 3, 2)

Petr vystoupil na střechu jednoho z jeruzalémských domů. Stovky párů očí ho sledovaly. Snad aby vysvětlil ohlušující hřmot větru ozývající se z nitra domu. Byl Svátek týdnů. Lidé si zrovna vyprávěli příběhy o putování synů a dcer Izraele pouští, jak stáli na úpatí hory Sinaj a Hospodin Bůh zinscenoval mezi nebem a zemí dech beroucí představení. Promluví nyní Petr k Izraeli podobně jako kdysi Mojžíš? Ukáže také on cestu za svobodu a ke svobodnému způsobu života?

Petr vystoupil s ostatními jedenácti apoštolů a slavnostně k nim promluvil:

„Izraelité, poslyšte tato slova! Bůh vám dal svědectví o Ježíši Nazaretském mocnými činy, divy a znameními, které, jak víte, konal Bůh skrze něho mezi vámi. A on byl vydán, jak to Bůh předem rozhodl a předpověděl, a vy jste ho rukama bezbožníků přibili na kříž a zabili. Ale Bůh ho vzkřísil, zbavil bolestí podsvětí, protože nebylo možné, aby zůstal v jeho moci. David přece o něm říká: *Mám Pána před očima stále, je mi po pravici, abych nezakolísal. Proto se raduje mé srdce a můj jazyk jásá. Ano i mé tělo odpočine v naději, neboť nevydáš mě podsvětí napospas, nedopustíš, aby tvůj Svatý podlehl porušení. Oznámils mi cesty života, naplníš mě blahem před svou tváří.*

Bratři, budiž mi dovoleno, abych k vám bez okolků promluvil o praotci Davidovi. Ten umřel a byl pohřben, a jeho hrob máme u nás až dodneška. Byl to prorok a věděl, že Bůh *mu přísahou slíbil, že na jeho trůně usadí jednoho z jeho potomků.* Viděl tedy do budoucnosti, a když řekl, že *nebude ponechán v podsvětí a jeho tělo že nepodlehne porušení,* mluvil o Kristově zmrtvýchvstání.

Toho Ježíše Bůh vzkřísil, a my všichni jsme toho svědky. Byl povýšen po pravici Boží, od Otce přijal slíbeného Ducha Svatého, vylil ho, jak vidíte a slyšíte. David na nebe nevystoupil, ale prohlásil: *Řekl Hospodin mému Pánu: Posad' se mi po pravici, dokud ti nepoložím tvé nepřátele jako podnož k nohám.*

Ať je úplně jasno celému izraelskému národu toto: Bůh ustanovil Pánem a Mesiášem právě toho Ježíše, kterého jste vy ukřižovali.“

– Slyšeli jsme slovo Boží.

Je to odvěká otázka křesťanů: Jak se setkat se Vzkříšeným? Některým se zjevil s jizvami na rukou i nohou. Jiní měli vidění andělů. Další mluvili se zahradníkem... Příběh o večerní cestě na venkov jsme v těchto dnech už slyšeli. Byl v něm cizinec. Žádné vidění, ani zjevení. Žádný dramatické vyvrcholení, kdy si hlavní postava sundá převlek a ostatní hledají skryté kamery: „Ten nás ale převezl!“ Žádné diskuze nad otvory v dlaních. Jen normální večerní rozhovor a večeře s neznámým člověkem.

(J – Ježíš; U – učedníci; E – evangelista)

Úryvek z evangelia podle Lukáše.

24, 13–35 (BOG+jäg)

Vzkříšený Ježíš se setkává s dvěma učedníky na cestě do Emauz: 24, 13–35

E Ještě ten den se ubírali dva z nich do vesnice zvané Emauzy, která je vzdálena od Jeruzaléma šedesát honů. Hovořili spolu o tom všem, co se stalo. Jak tak hovořili a uvažovali, přiblížil se k nim sám Ježíš a připojil se k nim. Ale jako by jim cosi zadržovalo oči, takže ho nepoznali. Zeptal se jich:

J „O čem to cestou spolu rozmlouváte?“

E Zastavili se celí smutní. Jeden z nich – jmenoval se Kleofáš – mu odpověděl:

U „Ty jsi snad jediný, kdo se zdržuje v Jeruzalémě a neví, co se tam tyto dny stalo!“

J „A co se stalo?“

U „Jak Ježíše z Nazareta, který byl prorok, mocný činem i slovem před Bohem i přede vším lidem, naši velekněží a přední mužové odsoudili k smrti a ukřižovali. My však jsme doufali, že on je ten, který má vysvobodit Izraele. A k tomu všemu je to dnes třetí den, co se to stalo. Některé naše ženy nás sice rozrušily: Byly časně ráno u hrobu, nenalezly jeho tělo, přišly a tvrdily, že měly i vidění andělů a ti prý říkali, že on žije. Někteří z našich lidí odešli k hrobu a shledali, že je to tak, jak ženy říkaly, jeho však neviděli.“

J „Jak jste nechápaví a váhaví uvěřit tomu všemu, co mluvili proroci! Což to všechno nemusel Mesiáš vytrpět, a tak vejít do své slávy?“

E Potom začal od Mojžíše, probral dále všechny proroky a vykládal jim, co se ve všech částech Písma na něj vztahuje. Tak došli k vesnici, kam měli namířeno, a on dělal, jako by chtěl jít dál.

U *(naléhavě)* „Zůstaň s námi, neboť se připozdívá a den se už nachýlil.“

E Vešel tedy dovnitř, aby zůstal s nimi. Když byl s nimi u stolu, vzal chléb, pronesl nad ním požehnání, rozlámal ho a podával jim. Vtom se jim otevřely oči a poznali ho. On jim však zmizel. Tu si mezi sebou řekli:

U „Což nám nehořelo srdce, když k nám na cestě mluvil a odhaloval smysl Písma?“

E Ještě tu hodinu se vydali na cestu a vrátili se do Jeruzaléma. Tam našli pohromadě jedenáct apoštolů i jejich druhy. Ti řekli: „Pán skutečně vstal a zjevil se Šimonovi.“ Oni sami pak vypravovali, co se jim přihodilo na cestě a jak ho poznali při lámání chleba.

– Slyšeli jsme slovo Boží.

Pamatujete na Lazara? Ne toho Janova, ale toho Lukášova (Lk 16, 19–31)? Na cestě do Jeruzaléma se Ježíš setkává s lidmi, kteří se vysmívají jeho slovům o pravém bohatství v životě člověka a jeho odpovědnosti za vlastní činy. V podobenství pak vypráví o boháčovi, který se nad „pravým bohatstvím“ stále jen vymlouvá: nevěděl o něm; ostatní se nepostarali; nikdo mu nic neřekl. Copak není náš náboženský život zároveň i naší odpovědností? Copak ho nemáme plně ve svých rukou? A patriarcha Abrahám je v tom Ježíšově podobenství rázný. Výmluvy skončili! Vše co potřebuješ, už dávno máš! „Neznají Zákon ani proroky, a kdyby viděli někoho vzkříšeného, stejně nic nepochopí!“ (Lk 16, 31). Jako by nás ten boháč z podobenství doprovodil i nyní na cestě do Emauz. Kdo nebere svůj duchovní život vážně, setkání se Vzkříšeným mu asi mnoho motivací nepřidá. Pokud neumí hospodařit s tím, co má, těžko mu větší obdarování prospěje (Lk 17, 10). Emauzští učedníci jsou zpočátku zaslepení. Neumějí rozlišit věci podstatné a jsou upnuti na svá očekávání a zklamání. Ještě chvíli to bude trvat než pochopí, že vzkříšení není finální cíl jejich věření nebo chápání. Potřebují na něj nahlížet jako na důkaz pravdivosti Ježíšových slov. Mimo jiné mluvil o svém zatčení, opravě a vzkříšení. Třikrát. Nyní je zjevné, že všechna jeho slova lze brát smrtelně vážně: „Syn člověka přišel hledat a zachránit všechny ztracené.“ (Lk 19, 10). Ježíš mluví o Bohu a o Božím zaujetí člověkem. Zmíňujte milosrdnou Boží tvář (Lk 6, 36). Ježíš přichází, aby svědčil o nebeském Otci a jen málokdo mu skutečně věří (Lk 9, 35.41). Ani k tomu vlastně nemají důvod. Aby se někdo účastnil bohoslužeb a rituálů, přinášel oběti krvavé i nekrvavé, účastnil se společných modliteb

a zpěvů, aby byl kněžími chválen za spořádaný život a dodržoval jejich nařízení, na to nebeský Otec není potřeba. Ať by nad námi byl jeden Otec nebo dvě Matky nebo celý panteon bohů, bůžků a mýtických polobohů, poděkovat za úrodu a poprosit o vláhu se přeci sluší v každém případě, no ne? Zlatému pravidlu „Co nechceš, aby ti jiní činili, nečiň ty jim.“ (Tob 4, 15) je také úplně jedno na kolika obláčcích jaké neviditelné bytosti bydlí. Přes tento nezám se Ježíš zoufale snaží strhávat pozornost lidí k nebeskému Otci. A posluchači? Ti se raději dovolávají praktických řešení svých životních problémů (Lk 9, 38). „Daruj! Zařid! Uzdrav! Odežň!“ Při jetí různých svědectví o Kristově vzkříšení je tak v první řadě uznáním důvěryhodnosti Ježíšových (nepraktických) slov o nebeském Otci. „To je můj Syn, toho poslouvejte!“ (Lk 9, 35). Vzkříšení je finálním důkazem, že o jeho slova má smysl opřít svůj hodnotový žebříček. V tomto duchu také apoštol Petr pronáší dnes své kázání. Platí to však i o nás? Nestačil by nám bůh bez tváře? Jen vznášející se *Něco*, se kterým nepotřebujeme řešit nějaký osobní vztah?

Náš křest je osobní a dynamickou záležitostí. Není to jednorázové vyznání Kristovy smrti a vzkříšení. Náš křest východiskem každého dne, kdy se probudíme a znovu si v hlavě řekneme „Ano, Ježíšovým slovům má smysl důvěřovat. Copak mi asi říká pro ten dnešní den...?“ Bez tohoto každodenního přitakání je náš křest – zvláště v krizových životních situacích – jen vězeňskou koulí na noze. Dokážeme žít svobodně?

4. ODPOVĚĎ PÍSMU

V celém svém chování buďte svatí, jako je Svatý ten, který vás povolal. Stojí přece v Písmu: Buďte svatí, neboť já jsem svatý. Když říkáte Otec tomu, který soudí nestranně každého podle jeho činů, žijte v posvátné úctě po dobu svého přebývání v cizině. (1 Petr 1, 15–17)

Učedníci se obracejí na cizince, aby „zůstal s nimi“ (Lk 24, 29). Silně na ně zapůsobil. Jejich chaotické nitro dokázali společnou cestou uklidnit a tak i následující den chtěli začít společně. Křesťanský život očividně znamená ochotu doprovázet druhé a rozmlouvat s nimi. Naše vyznání víry, zvláště ta třetí část, by nám to stále měla připomínat.

Vyznejme víru, ve které jsme pokřtěni:

Apoštolské vyznání víry

Věřím v Boha, Otce všemohoucího,
Stvořitele nebe i země.

I v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho;
jenž se počal z Ducha Svatého,

narodil se z Marie Panny,
trpěl pod Ponciem Pilátem,
ukřižován umřel i pohřben jest;
sestoupil do pekel,
třetího dne vstal z mrtvých;
vstoupil na nebesa,
sedí po pravici Boha, Otce všemohoucího;
odtud přijde soudit živé i mrtvé.

Věřím v Ducha Svatého,
svatou církev obecnou,
společenství svatých,
odpuštění hříchů,
vzkříšení těla a život věčný.

Amen.

Modlitba věřících

Apoštol Pavel nás vybízí, abychom se ve shromáždění věřících obraceli k Bohu prosbami, přímluvami i díky.

Určitě ho máme i za co chválit. (srov. 1 Tim 2, 1-2; Zj 7, 12)

Doporučuji v návaznosti na slyšené Boží slovo ve společném rozhovoru zformulovat 2× chvály, 2× díky, 2× prosby a 2× přímluvy. Až se budou jednotlivá zvolání pronášet, jako odpověď lidu lze použít „**Pane, ty jsi Vzkříšení a Život!**“

ERC vybízí k modlitbám za nemocné a za lidi v karanténě, za ty, kdo jsou v první linii boje s epidemií, za zdravotníky, policisty, vojáky, hasiče a za všechny, kteří svou službou a nezištnou pomocí nesou riziko nákazy. Zároveň je vhodné vzpomenout na děti, studenty, aby měli v této době sebedisciplínu k učení a nacházeli inspiraci k vlastnímu rozvoji.

5. MODLITBA PÁNĚ

*Ovládejte se. Na věci se dívejte střízlivě, abyste se mohli věnovat modlitbě.
(1 Petr 4, 7b)*

Otče náš, jenž jsi na nebesích,
posvět se jméno tvé.
Přijď království tvé.

Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi.
Chléb náš vezdejší dej nám dnes.
A odpusť nám naše viny,
jako i my odpouštíme našim viníkům.
A neuveď nás v pokušení,
ale zbav nás od zlého.
(Neboť tvé je království i moc i sláva navěky.)
Amen.

6. DOBROŘEČENÍ

Apoštol Pavel nás povzbuzuje: (srov. Řím 16, 19.20b.24a; SNC)

„O vaší víře všude slyším jen to nejlepší a mám z toho radost.

Přeji vám moudrost v konání dobra

a zlo ať se vás ani nedotkne.

Náš Pán Ježíš Kristus ať vás obdaří svou milostí.

Žijte podle slov evangelia.“

Účastníci se žehnají znamením kříže:

V: Dej nám, Bože, své požehnání,
chraň nás všeho zlého a doveď nás do života věčného.

O: Amen.

V: Dobrořečme Pánu. Aleluja. Aleluja.

O: Bodu díky. Aleluja. Aleluja.

V ideálním světě by nyní následovala slavnostní pohostění.

Buďte jeden k druhému pohostinní bez reptání. Navzájem si pomáhejte podle míry Božích darů jako dobří správcové rozmanité Boží milosti. (1 Petr 4, 9–10)